

Sygn. akt I ACz 805/16

POSTANOWIENIE

Dnia 14 lipca 2016 roku

Sąd Apelacyjny w Katowicach w Wydziale I Cywilnym

w składzie następującym:

Przewodniczący SSA Piotr Wójtowicz (spr.)

Sędziowie: SA Ewa Jastrzębska

SO Tomasz Tatarczyk

po rozpoznaniu w dniu 14 lipca 2016 r. w Katowicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa J. K.

przeciwko Skarbowi Państwa-Wojewodzie (...)

o zapłatę

na skutek zażalenia obu stron

na postanowienie Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 8 lutego 2016 r., sygn. akt II C 481/15,

p o s t a n a w i a :

- 1) zmienić zaskarżone postanowienie w punkcie 2. w ten sposób, że z tytułu kosztów postępowania zasądzić od powoda na rzecz Skarbu Państwa-Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa 3600 (trzy tysiące sześćset) złotych;
- 2) w pozostałej części zażalenie pozwanego i w całości zażalenie powoda oddalić;
- 3) zasądzić od powoda na rzecz Skarbu Państwa-Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa 2100 (dwa tysiące sto) złotych z tytułu kosztów postępowania zażaleniowego.

SSO Tomasz Tatarczyk SSA Piotr Wójtowicz SSA Ewa Jastrzębska

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy na podstawie art. 199§1 pkt 2 k.p.c. odrzucił pozew z tym uzasadnieniem, że w sprawie zachodzi powaga rzeczy osądzonej, i na podstawie art. 102 k.p.c. nie obciążył powoda kosztami procesu z tym uzasadnieniem, że za rozstrzygnięciem takim przemawia wiek powoda, jego trudna sytuacja materialna i wywołane poczuciem krzywdy jego subiektywne przekonanie o słuszności żądania.

Postanowienie zaskarżyły obie strony: powód co do odrzucenia pozwu, pozwany zaś w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach postępowania.

Powód, który zarzucił obrazę art. 199§1 pkt 2 k.p.c. i art. 45 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w związku z art. 379 pkt 5 k.p.c., wniósł o uchylenie postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

Pozwany zarzucił obrazę art. 98§1, art. 99 oraz art. 102 k.p.c. i w oparciu o te zarzuty wniósł o zmianę postanowienia przez zasądzenie na rzecz Skarbu Państwa-Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa od powoda kosztów procesu według norm przepisanych i o zasądzenie na jego rzecz od powoda kosztów postępowania zażaleniowego; wniósł także o oddalenie zażalenia powoda i o zasądzenie na jego rzecz od powoda kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie powoda nie zasługuje na uwzględnienie.

Trafnie Sąd Okręgowy zwrócił uwagę na to, że w sprawie nie zachodzi przeszkoda procesowa w postaci zarzucanej przez pozwanego niedopuszczalności drogi sądowej, czyniąc podstawą swego orzeczenia art. 199§1 pkt 2 k.p.c. skutek stwierdzenia powagi rzeczy osądzonej, a to stanowisko, wbrew zarzutom powoda, jest prawidłowe.

Sąd Okręgowy przeprowadził pełną analizę roszczeń, które były przedmiotem postępowania w sprawie prowadzonej pod sygnaturą II C 1139/03, zakończonej prawomocnym ostatecznie wyrokiem z dnia 15 lutego 2007 r., oraz roszczeń zgłoszonych w sprawie niniejszej i słusznie doszedł do przekonania, że są one w pełni tożsame. W obu sprawach wszak powód domagał się odszkodowania w związku z uszczerbkiem majątkowym (w postaci utraty dochodów i zbycia nieruchomości za cenę znacznie niższą od jej wartości rynkowej), jakiego miał doznać wskutek budowy węzła autostradowego w bezpośredniej bliskości miejsca, w którym prowadził swoją działalność gospodarczą, a także zadośćuczynienia w związku z pogorszeniem się stanu jego zdrowia w wyniku doznawanego przezeń stresu.

Równie prawidłowo uznał Sąd Okręgowy, że tożsame były także strony obu postępowań. Tożsamość powoda nie budzi najmniejszych wątpliwości, rozważenia jedynie wymagało, czy oznaczony obecnie jako pozwany Skarb Państwa reprezentowany przez Wojewodę (...) jest tożsamy z uprzednio pozwanym Skarbem Państwa reprezentowanym przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad. Kwestię tę Sąd Okręgowy rozstrzygnął prawidłowo, a jego na tym tle wywody zasługują na pełne podzielenie. W szczególności trafnie Sąd ten wskazał, że Skarb Państwa, choć w obrocie prawnym reprezentowany przez rozmaite stationes, jest jedną osobą prawną i że rozstrzygnięcie o jakimś kierowanym przeciwko niemu, wywodzonym z tego samego zdarzenia prawnego roszczeniu stwarza w stosunku do nich wszystkich powagę rzeczy osądzonej.

W konsekwencji uznać należy, że odrzucenie pozwu nastąpiło bez jakiegokolwiek obrazu art. 199§1 pkt 2 k.p.c.

Nie sposób też dopatrzeć się w sprawie zarzucanej przez skarżącego obrazu art. 45 (zapewne ustępu 1) Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Norma ta stanowi, że każdy ma prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd, nie daje natomiast podstaw do wielokrotnego rozpoznawania tej samej sprawy i nie stanowi żadnej przeszkody do zastosowania przewidzianego w art. 199§1 pkt 2 k.p.c. odrzucenia pozwu w razie stwierdzenia stanu zawisłości sprawy (*litis pendentio*) lub powagi rzeczy osądzonej (*res iudicata*). Skoro powód swe konstytucyjne prawo do rozpatrzenia jego sporu ze Skarbem Państwa wykorzystał już w poprzednim postępowaniu sądowym, nie może obecnie doprowadzić do ponownego badania tej samej sprawy. Za całkowicie chybione uznane być musi przywoływanie przez skarżącego w tym kontekście unormowania zawartego w art. 379 pkt 5 k.p.c., nie pozostaje ono w żadnym związku z przywołaną jednocześnie normą konstytucyjną, nade wszystko zaś odrzucenie pozwu nie mogło pozbawić go możliwości obrony jego praw.

Na częściowe uwzględnienie zasługiwało natomiast zażalenie pozwanego. Zgodzić się, co do zasady, przyjdzie, że nie było racjonalnych przesłanek nieobciążania powoda kosztami procesu, skoro koszty te wygenerował, a nadto podtrzymywał żądania także po ujawnieniu okoliczności wskazujących na zaistnienie powago rzecz osądzone. Zgodzić się jednak należy także z Sądem Okręgowym, że sytuacja materialna powoda nie jest najlepsza, co każe przy rozstrzygnięciu o kosztach rozważyć możliwość nieobciążania go nimi, choćby w jakiejś części. W tej sytuacji decydujące

znaczenie przypisać należało temu, że nakład pracy reprezentującego pozwanego radcy Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa nie był znaczny, a wysokość jego określonego taryfowo wynagrodzenia jest w tym przypadku funkcją nie nakładu pracy, a wartości przedmiotu sporu. Z tej przyczyny Sąd Apelacyjny uznał, że w sprawie zastosować należało art. 102 k.p.c. w tym zakresie, w jakim przewiduje on obciążenie strony za koszty procesu odpowiedzialnej jedynie w części, w tym przypadku w połowie.

Z powyższych względów na podstawie art. 397§2 k.p.c. w związku z art. 386§1 k.p.c. i art. 385 k.p.c. Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji.

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego podstawę swą znajduje w normach art. 102 k.p.c. oraz §10 ust. 2 pkt 2 w związku z §2 pkt 4 i 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 5 listopada 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie. I w tym przypadku uznał Sąd Apelacyjny, że sytuacja materialna powoda w kontekście nakładu pracy radcy Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa uzasadnia obciążenie powoda kosztami postępowania zażaleniowego tylko częściowo, a ponieważ ów konieczny nakład pracy był dalece mniejszy niż w postępowaniu pierwszoinstancyjnym, powód kosztami obciążony został ostatecznie w czwartej części sumy opłat taryfowych.

SSO Tomasz Tatarczyk SSA Piotr Wójtowicz SSA Ewa Jastrzębska